

KOBİ'lerin Standardizasyon faaliyetlerine katılımı

Standard kuruluşları ve İşadamlı dernekleri; küçük ve orta ölçekli işletmelerde (KOBİ'ler) standartlara dair farkındalığın artırılmasına, onlara ilgili bilgileri sağlamaya ve onların standardizasyon faaliyetlerine katılımlarını teşvik etmeye nasıl yardımcı olabilir.

Standartlar hayatı hem işletmeler hem de tüketiciler için daha kolay ve güvenli kılar. Standartlar, performansın artırılmasında, tüketicilerin ve çalışanların sağlık ve güvenliklerinin korunmasında, çevreye duyarlı olmada ve şirketlerin ilgili yasa ve yönetmeliklere uyum sağlamaları hususlarında faydalıdır.

Standartlar gelişen yeni teknoloji ve yeniliklerin tanıtımını kolaylaştırır ve farklı kuruluşlar tarafından sunulan ürün, bileşen ve hizmetlerin birbirleri ile uyumlu olmalarını sağlar.

Dahası, standartlar müşterilerin farklı tedarikçilerden gelen teklifleri karşılaştırmalarına imkan tanıyarak pazarların açılmasına ve böylece küçük ve yeni işletmelerin daha büyük ve yerleşik şirketlerle rekabet etmelerini kolaylaştırır yardımcı olur.

Avrupa düzeyinde, birkaç örnek vermek gerekirse; kimyasallar, inşaat, enerji, gıda, sağlık ve güvenlik, ev aletleri, bilgi teknolojisi, makina, telekomünikasyon ve ulaşım gibi geniş bir sektör yelpazesinde her türlü ürün ve hizmetler için ortak standartlar geliştirilmiştir.

Küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler) 250'den az çalışanı olan şirketler olarak tarif edilir. KOBİ'ler Avrupa'daki işletmelerin

%98'ini teşkil etmekte ve AB'de 90 milyondan fazla insanı istihdam etmektedirler. Bu duruma rağmen, standartların geliştirilmesinde küçük ve orta ölçekli işletmeler büyük şirketlere göre daha az aktif katılım sağlama eğilimindedirler.

Standartların, KOBİ'lerin ihtiyaçlarını karşılamasını temin etmek için, kendileri standartların hazırlanması, geliştirilmesi ve revizyonu aşamalarında bilgilendirilmeli ve standardizasyon aşamalarında KOBİ'lerin menfaatleri de doğru bir şekilde standartlara yansıtılmalıdır. Bu bağlamda hem standardizasyon kuruluşları hem de özellikle KOBİ'leri temsil eden işadamlı derneklerinin oynayacakları önemli roller vardır.

Bu yayında, standardizasyon kuruluşları ile işadamlı derneklerinin; standart hazırlama sürecinin küçük ve orta ölçekli işletmeler tarafından daha iyi anlaşılması ve bunlara daha kolay erişilmesi amacıyla hem ulusal hem de Avrupa düzeyinde birlikte çalışılabilir yollarıyla ilgili bir dizi öneri ortaya konulmaktadır.

Bu öneriler, Avrupa'daki bir dizi farklı ülkede tespit edilen iyi uygulama örneklerini esas almaktadır.

1. Bu bağlamda, 'işadamlı dernekleri' özel şirketleri temsil eden, özel şirketlere hizmet veren, üyelik esasına dayalı küçük ve orta büyüklükteki işletmeleri de kapsayan ancak bunlarla sınırlı olmayan kuruluşları ifade eder.

Avrupa Komisyonunun desteği ile hazırlanmıştır.

Standardizasyon faaliyetlerinin küçük ve orta ölçekteki işletmeler için önemi

Standardizasyon kuruluşları ve İşadamların Rolü

1 Standardizasyon kuruluşları ile KOBİ'leri temsil eden işadamları dernekleri arasında iyi irtibat ve iletişim oluşturulabilir.

İşadamları derneklerinin üyeleriyle ilgili olabilecek standartlar ve standardizasyon faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak için kesintisiz bilgi alış-verişi gereklidir. Standardizasyon kuruluşlarının her bir sektörde etkin olan şirketlerin ihtiyaç ve endişeleri hakkında bilgilendirilmiş olmaları da önemlidir.

Ulusal seviyedeki işadamları dernekleri, kendi milli standardizasyon kuruluşunda, üyelerinin etkin olduğu belirli sektör(ler)den sorumlu olarak çalışmakta olan kişilerle düzenli iletişimde olmayı hedeflemelidir. Benzer şekilde, Avrupa düzeyinde işadamları dernekleri Avrupa standardizasyon kuruluşlarındaki (CEN, CENELEC ve/veya ETSI) doğru kişiyle/kişilerle iletişim içerisinde olmalıdır.

2 Standardizasyon kuruluşları ile KOBİ'leri temsil eden işadamları dernekleri arasında düzenli irtibat kurulması için toplantı ve benzeri etkinlikler düzenlenebilir.

Bazı milli standardizasyon kuruluşları hali hazırda, sadece KOBİ'lerin ihtiyaç ve endişelerini dikkate alan ve gelecekteki standardizasyon faaliyetleri çerçevesinde de bunların dikkate alınmasını sağlayacak belirli komitelere veya çalışma gruplarına sahiptir.

Bu tür etkinlikler KOBİ'leri temsil eden işadamları dernekleri ile kalıcı diyalog sağlamada, farklı sektörler arasında son gelişmeler ve gelecekte olabilecek gelişmelere dair bilgileri paylaşmada ve birden fazla sektörü ilgilendiren konuları gündeme getirmekte faydalıdır. Düzenli olarak yapılan toplantılar konuyla ilgili en fazla faydayı ortaya çıkarır.

3 Standartlar ve standardizasyon faaliyetleri hakkında bilgi toplama ve paylaşmayı koordine edebilirler.

Her bir işadamları derneğinde, üyelerini ilgilendiren standartlarla ilgili gelişmelerin yakından izlenmesi ve dernek ile üyelerinin standardizasyon faaliyetlerine katılımlarının koordine edilmesi gereklidir.

Birçok işadamları derneğinde bu tür faaliyetleri yürütmek ve üyelerine gerekli bilgileri sağlamak konusunda sorumlu özel komiteler mevcuttur.

Bu durum, faaliyetlerini etkileyebilecek standartlarla ilgili tüm gelişmeleri takip etme imkan ve kabiliyetine çoğu zaman sahip olmayan KOBİ'ler için özellikle çok değerlidir.

4 KOBİ'lerin ihtiyaç ve isteklerinin dikkate alınması sağlanabilir.

Standardizasyon faaliyetleri normalde katılmak isteyen tüm paydaşlara açıktır. Ancak, birçok küçük işletmenin, standardizasyon faaliyetlerine aktif hatta pasif olarak bile katkı sağlaması için yeterli kaynak ve imkanı bulunmamaktadır. Bu yüzden işadamları derneklerinin, ilgili standartların geliştirilmesi, taslaklarının hazırlanması, revizyonları sırasında üyelerinin menfaatlerinin ulusal, Avrupa ve hatta uluslararası düzeyde dikkate alınmasının sağlanması hususunda önemli bir role sahiptir.

5 İlgili bilgilerin her bir ülkenin resmi dilinde erişilebilir olması sağlanabilir.

Maliyet sebebiyle milli standard kuruluşlarının tüm standartları resmi dilde erişilebilir hale getirmeleri her zaman mümkün olmayabilir. İşadamları dernekleri, standartlar ve standardizasyon faaliyetleri hakkındaki bilgileri sağlayarak ve çeviride öncelik verilmesi gereken standartları belirleyerek üyelerine yardımcı olabilirler.

Ekli işletmeler (KOBİ'ler) için erişilebilir kılınması: derneklerinin yapabileceği 10 faaliyet

6 Küçük ve orta ölçekli şirketlerle ilgili eğitimler düzenleyebilirler.

Çoğu zaman, standardizasyon kuruluşları tarafından yerel, bölgesel, ülke geneli ve Avrupa düzeyindeki iş adamı dernekleri ile ortaklaşa, seminerler ve çalıştaylar gibi değişik eğitim etkinlikleri düzenlenmektedir. Bu eğitimler KOBİ'lerde çalışan yönetici ve profesyonellerin, standartlar ve standardizasyon faaliyetleri hakkında bilgi edinmeleri için değerli fırsatlar sunar. Bunlar, KOBİ'lerin özellikle ilgi duyabileceği belirli konulara yönelik olabileceği gibi belirli bir sektördeki şirketlere yönelik olabilir.

7 Standartların nasıl kullanılacağı ve nasıl uygulanacağı hakkında işletmeler için pratik kılavuzlar hazırlayabilirler.

Birçok işadamı derneği ve endüstriyel kuruluş, üyelerini, ilgili standartlar, standartların kullanılması ve standartların kullanılmasının faydaları hakkında bilgilendirmek amacıyla rehber dokümanlar hazırlar ve yayınlar. Bu kılavuzlar, spesifik sektörlerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hazırlanırsa o sektörlerde çalışan KOBİ'ler için daha faydalıdır. Ayrıca bu yayınlar, genel olarak standardizasyon, standartların anlaşılması ve konuyla ilgili farkındalığın artırılmasına katkıda bulunur.

8 KOBİ'lerin; standartlar hakkındaki bilgilere elektronik ortamda ulaşabilecekleri araçlar geliştirebilirler.

Standardizasyon kuruluşları şirketlerin sektörleriyle ilgili standartları hakkında bilgileri bulmalarını kolaylaştırmak için İnterneti kullanmaktadır.

Elektronik araçlar; KOBİ'lerin gelecek ve devam etmekte olan standardizasyon faaliyetleri hakkında bilgi edinmelerini ve taslak standartlar hakkında elektronik olarak görüş alışverişinde bulunmalarına imkan sağlayabilmektedir.

Hangi araçların mevcut olduğu ve üyelerinin bunlardan tam olarak nasıl yararlanabileceklerinin farkında olmalarını sağlama hususunda iş adamı derneklerinin oynayacakları bir rolü vardır.

9 KOBİ'lerin spesifik ihtiyaçlarını karşılayacak uzmanlık sağlayabilir, tavsiye de bulunabilirler.

İşadamı dernekleri üyelerine standartlar ve standardizasyon faaliyetleri ile ilgili her türlü konuda ilgili bilgileri ve danışmanlık hizmetlerini de sunmaktadır.

Bunlar, münferit şirketlerle standardizasyon kuruluşları arasındaki ilişkileri düzenleyebilecek ve spesifik talepleri karşılayabilecek mahiyettedir.

Özellikle küçük şirketler doğru tavsiyeler ve sorularına doğru cevaplar alabilmek için işadamı derneklerine ihtiyaç duymaktadır.

10 Belirli sektörlerdeki KOBİ'lerle ilgili standartları set olarak sunabilirler.

Standardizasyon kuruluşları, KOBİ'lerin ihtiyaçlarını karşılamak için talep ettikleri standartları satın almalarını daha kolay ve ucuz kılacak standart seti, standart paketi ve abonelikler gibi farklı şekillerde hizmetleri sunma hususunda işadamı dernekleriyle işbirliğine gidebilirler. Kullanımı kolay küçük boy kılavuzlar gibi rehber dokümanlar da standartlara erişimi daha kolaylaştırır.

Avrupa Standartları: Tek Pazarın İşletmelere Açılması

Standartların, özellikle Avrupa Birliğine üye ülkeler ve bir dizi komşu ülkeyi kapsayan Avrupa tek pazarının (ya da Avrupa Ekonomik Alanının) dahilinde oynayacağı önemli bir rolü vardır. Tek pazarın etkin şekilde işlev görebilmesi, ürün ve hizmetlerin bu sınırlar içerisinde satılması ve satın alınabilmesi için standartların uyumlaştırılması sağlanmalıdır.

Avrupa Standartları 'EN' koduyla tanımlanır ve 33 Avrupa Ülkesinde tanınır. EN standartları ile uyumlu olmayan her türlü milli standardın yürürlükten kaldırılma yükümlülüğü vardır. Bu durum, ilgili Avrupa standartlarına uygun olan her türlü bileşen, ürün ya da hizmetin katılan tüm ülkelerde kabul edilmesinin zorunlu olduğu anlamına gelir.

Üç Avrupa Standardizasyon Kuruluşunun (ESO'lar) Avrupa Standartlarını (EN'ler) geliştirmek için yeterli kapasite ve deneyime sahip olduğu kabul görmektedir. Bunlar: CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi); CENELEC (Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi) ve ETSI (Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü)

Avrupa Standartları (EN'ler) iş, sanayi, araştırma enstitüleri, tüketici ve çevre kuruluşları ve diğer sosyal paydaşlar tarafından aday gösterilen teknik uzmanların birlikte çalışmaları sonucunda geliştirilir. Bu standartlar, milli standart kuruluşlarının dahil olduğu bir oylama sonucunda CEN ve CENELEC bünyesinde kabul edilirler. Türkiye'de bu kuruluş, Türk Standartları Enstitüsü'dür.

**Bu yayın KOBİ Standardizasyon Faaliyetleri Araç Seti (SMEST)
projesinin bir parçası olarak üretilmiştir**

Bu proje hakkında daha fazla bilgi için bkz.: www.smest.eu

Avrupa SMEST ortakları

CEN - Avrupa Standardizasyon Komitesi
CENELEC - Avrupa Elektroteknik
Standardizasyon Komitesi
www.cencenelec.eu

Avrupa Komisyonu - İşletmeler Genel
Müdürlüğü
[http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/
index_en.htm](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/index_en.htm)

Ayrıca bkz. Avrupa Küçük İşletmeler Portalı
[http://ec.europa.eu/small-business/
index_en.htm](http://ec.europa.eu/small-business/index_en.htm)

EFTA - Avrupa Serbest Ticaret Birliği
www.efta.int

NORMAPME - Avrupa Zanaatler, Ticaretler
ve Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
Standardizasyon Bürosu
www.normapme.eu

Türk Standartları Enstitüsü
www.tse.org.tr